

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

Dodatek do „Pamiętnika Literackiego”
(2025, z. 4)

Opracowali:
Aleksandra Oszczęda i Paweł Kaczyński

- Adam Mickiewicz i Ukraina. Studia, red., wstęp J. Ławski, Białystok Wyd. „Prymat” 2025, 376 s., seria „Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura/Historia”, t. 45.
Z tomu: J. Ławski, Nie tylko Litwa. Światoobraz Mickiewicza: wątki ukraińskie; M. Siedlecki, Kronika pobytu Adama Mickiewicza na ziemiach ukraińskich; M. Kuziak, Mickiewicz – „Prelekcje paryskie” – szkoła ukraińska; A. Malinowski, Geoantropologia stepu ukraińskiego w twórczości Adama Mickiewicza; M. Bracka, Duch stepowy u Adama Mickiewicza i Józefa Bohdana Zaleskiego: paralele literackie; K. Korotkich, Zmysły w „Sonetach krymskich” Adama Mickiewicza; A. Woldan, Mickiewicz w Galicji; J. Nachlik, Adam Mickiewicz w recepcji Iwana Franki; R. Radyszewski, Lesia Ukrainka i Adam Mickiewicz w przestrzeni „Sonetów krymskich”.
- „Badaj i kochaj wszystko”. Studia nie tylko o Prusie. Profesor Edward Pieścikowski – *in memoriam*, red. M. Gloger, W. Ratajczak, T. Sobieraj, Poznań Wyd. UAM 2025, 282 s., il., fot.
- Bajko Marcin, „Jeśli wieczność – niestety...” Studia i szkice o modernistach, Białystok Wyd. „Prymat” 2025, 234 s., seria „Przełomy/Pogranicza. Studia Literackie”, t. 58.
- Balcerzan Edward, Innymi słowami. Umiejętności tłumacza. Wybór prac, pod red. E. Rajewskiej, Kraków Wyd. UJ 2025, 406 s., seria „Translatio”.
- Barłowski Dezydery, Nacjonalizm i tajemnica. O męskościach w prozie Romana Dmowskiego, Kraków Wyd. UJ 2025, 464 s.
- Bartnicki Krzysztof, Tłumaczenia Jana Kochanowskiego, il. K. Renkas, Katowice Wyd. Biblioteki Śląskiej 2025, 256 s., seria „Bibliotheca Translata”, t. 8.
O „Szachach” J. Kochanowskiego, „Muzie”, „Fenomenach” i innych jego tłumaczeniach, parafrazach i zapożyczeniach.
- Bator Joanna, W moje strony. Trzy wyprawy w stronę wyobraźni, współczucia i troski, Kraków Wyd. „Znak” 2025, 256 s.
- Borowiecki Artur, Struktury narracyjne w serialach XXI wieku, Łódź Wyd. UŁ 2025, 344 s., seria „Filmoznawcy”.
- Budrewicz Aleksandra, Ileż dotąd jest Hamletów! Studia z dziejów polonizowania Szekspira, Kraków Wydawnictwo Naukowe UKEN w Krakowie 2025, 356 s.
- Burzka-Janik Małgorzata, Trzy zapomniane poematy romantyczne: „Edmund” – „Wilkołak” – „Festyna”, Opole Wyd. UO 2025, 282 s.
- Chlebowski Piotr, 12 wierszy Norwida, Kraków Wyd. UJ 2025, 372 s.
- Chojnowski Zbigniew, Moczulski. Zachwyt, Łódź Wyd. UŁ 2025, 188 s., seria „Projekt: Egzystencja i Literatura”.
- Citko Henryk, Kalendarium życia i twórczości Zbigniewa Herberta. T. 1–2, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 728 s. (t. 1); 706 s. (t. 2).

- Czajkowska Agnieszka, *A Słowo stało się... słowem. Biblijne inspiracje w literaturze polskiej*, Częstochowa Wyd. UJD 2025, 246 s.
- Czytanie Wybickiego. 2, pod red. B. Mazurkowej, B. Judkowiak, M. Zwierzykowski, z udz. M. Foryckiego, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 358 s., seria „Czytanie Poetów Polskiego Oświecenia”, t. 6**.
- Daszyk Krzysztof K., *Roztajemniczanie strof wieszczca. Studia o dziełach, recepcji i kulcie Juliusza Słowackiego*, Kraków „Historia Iagellonica. Towarzystwo Wydawnicze” 2025, 260 s.
- Dembińska-Pawelec Joanna, *Ulotne zmowy. O poezji Bogusławy Latawiec*, Katowice Wyd. UŚ 2025, 250 s. + 2 s. nlb., fot.
- Dybel Paweł, *Poezja rzeczy ostatecznych. O liryce Stanisława Czerniaka*, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 306 s.
- „Dzieła zebrane” Elizy Orzeszkowej. Instrukcja edytorsko-redakcyjna. Seria powieściowa, A. P. Lesiakowski, I. Wiśniewska, P. Bordzół, przy współpr. K. Jaworskiego, Warszawa Wyd. IBL PAN / Stowarzyszenie „Pro Cultura Litteraria” 2025, 148 s.
- Emigracyjna prasa oraz ośrodki wydawnicze i wydawcy 1929–1990, red. K. Kaczmarewski, Ł. Chrobak, Warszawa–Rzeszów Wyd. IPN 2025, 496 s.
- Filologia. Powroty do przyszłości, red. M. P. Markowski, Ł. Musiał, Kraków Wyd. UJ 2025, 272 s.
Z tomu: M. P. Markowski, Dwadzieścia jeden tez o nowoczesnej wyobraźni filologicznej; T. Stawek, Filologia i to, co humanistyczne; R. Koziołek, Filologia jako dobro publiczne; M. Heydel, Przekład – ciało – opór. Pożytki z filologii; A. Kałuża, Filologia i ikono-filia. Jak ustanowić społeczne uznanie dla filologii; Ł. Musiał, Co dziś może filologia?
- Filologia od/nowa. Język, literatura, kultura w epoce cyfrowej, red. T. Bilczewski, K. Górniak-Prasnał, Kraków Wyd. UJ 2025, 1000 s.
Z tomu: M. P. Markowski, Czym była, czym jest i czym powinna być filologia; L. Marinelli, Filologia i ocalanie; T. Kunz, Filologia i interpretacja; R. Nycz, Nasza kultura rozszerzonej teraźniejszości. Sondowanie aktualnego doświadczenia temporalnego; M. Popiel, Filologia – sztuka pamięci. O projekcie cyfrowego Archiwum Stanisława Wyspiańskiego; K. Fazan, Teatroteka Kantora – miejsca, rzeczy, słowa i digitalizacje; J. Rybicki, O stylometrycznym czytaniu na dystans. I o tym, kto się boi liczenia słów; E. Prokop-Janiec, Współczesne teksty wielojęzyczne; J. Zych, Transkulturowość w najnowszej literaturze polskiej; K. Jarzyńska, Transkulturowa historia gatunków (literackich); K. Deja, Zwrot globalny w literaturoznawstwie; M. Heydel, Historia przekładu literackiego w Polsce po 1918 roku. Zamierzenia i problemy badawcze; K. Rozwadowska, Emancypacja przekładu; M. J. Mikoś, Córk i synowie Hermesa: literatura i kultura polska w Ameryce Północnej; C. Godun, Retranslacja dzieła literackiego. Między przekładalnością a nieprzekładalnością na przykładzie opowiadań Brunona Schulza; A. Łebkowska, Wyzwania metamodernizmu; T. Bujnicki, Poezja i publicystyka. Przykład „Żagarów”; B. Gautier, Jakim pisarzem jest Ksawery Pruszyński?;

M. Ilie, *Poetyka codzienności i „nowy antropocentryzm”*; A. Ceccherelli, *Filologia literatury nieświatowej. W stronę „dwuogniskowej” syntezy*; D. Kozicka, *Historia literatury najnowszej*; H. Siewierski, *Romantyzm: wydanie rozszerzone*; A. Cza-banowska-Wróbel, *Przepisywanie pozytywizmu*; T. Chachulski, *O nowym życiu literatury dawnej. Trzy uwagi*; R. Dąbrowski, *Czy literatura dawna jest nam dzisiaj potrzebna? (Uwagi o polonistyce za granicą)*; R. Radyszewski, *Polskoję-zyczna ukraińska poezja okresu Iwana Mazepy*; E. Rybicka, *Żywioły i ekokryty-ka*; J. Maj, *Geomediałne szlaki literackie*; M. Antoniuk, *Krytyka genetyczna i współczesna humanistyka polonistyczna*; F. Fornari, *O skreśleniach w procesie twórczym*; A. Śliwa, *„Obmapywanie” świata. Podróże Mirona Białoszewskiego*; M. Komorowska, *Cyfrowe edytorstwo naukowe: perspektywy*; J. Hałaczkiwicz, *Edytorstwo cyfrowe – narzędzia*; A. Rydz, *Pamięć autobiograficzna jako synek-docha*.

Fisher Mark, *k-punk. T. 1: Książki, filmy i telewizja, muzyka*, przeł. A. Karalus, T. Adamczewski, Gdańsk Wyd. „słowo/obraz terytoria” 2025, 504 s.

Gaj Beata, *Diatryba. Więcej niż gatunek. Poszukiwania literaturoznawcze od anty-ku po współczesność*, Warszawa Wyd. UKSW 2025, 166 s.

Gajewski Krzysztof, *Teorie krytyczne XX wieku. Od formalizmu do posthumani-styki*, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 290 s. + 2 k. il. nlb.

Gardocki Wiktor, *Cenzura wobec tematu drugiej wojny światowej w literaturze pol-skiej (1958–1980)*, Białystok Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku 2025, 420 s.

Genologie romantyczne. W dwusetną rocznicę narodzin polskiego romantyzmu, red. nauk. E. Hoffmann-Piotrowska, O. Krykowski, Warszawa Wyd. UW 2025, 492 s.

Z tomu: B. Dopart, *Miedzy genologią a estetyką (preliminaria historyczne)*; A. Mar-kuszewska, *Zygmunt Krasiński i romantyczna proza poetycka. Kontekst polski i europejski*; I. Fedorowicz, *O genologii i recepcji „Grażyny” raz jeszcze. Perspek-tywa polska i litewska*; G. Halkiewicz-Sojak, *Legendy Cypriana Norwida*; A. M. Dobrowolska, *„Będzie powieść ukraińska, Mocium Panie”*. Wybrane powie-ści poetyckie Tomasza Augusta Olizarowskiego jako przestrzeń twórczego dialo-gu z konwencjami literackimi epoki romantyzmu; O. Płaszczewska, *Wokół ro-mantycznych zapisków – zibaldony i raptularze, czyli o Leopardim i Słowackim*; D. Seweryn, *Skąd się wzięła polska ballada?*; M. Szargot, *Mickiewiczowskie cy-kle i minicykle sonetowe*; E. Hoffmann-Piotrowska, *Mickiewiczowskie widzenia jako gatunek literacki. Rozpoznania wstępne*; T. Zhang, *Mickiewicz wobec staro-testamentowej tradycji sapiencjalnej – o „Zdaniach i uwagach” genologicznie*; M. Łoboz, *Od piosenek sielskich do liryki refleksyjnej, czyli drobiazgi poetyckie w wybranych interpretacjach muzycznych pierwszej połowy XIX wieku*; K. Sam-sel, *Fantazja romantyczna. Romantyczne i postromantyczne reprezentacje ga-tunku*.

Gielarek-Gorczyca Krystyna, *Głos z cienia. O życiu i twórczości Anieli Gruszeckiej*, Rzeszów Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego 2025, 230 s.

Goszczyńska Joanna, *Kontury słowackiego modernizmu*, Warszawa Wydawnictwo Akademickie „Sedno” 2025, 198 s.

- Grafton Anthony, Mag. Sztuka magiczna od Fausta do Agrippy, przeł. B. Kaniewski, Warszawa PIW 2025, 288 s., seria „Rodowody Cywilizacji”.
- Gutorow Jacek, W labiryncie. Szkice o książkach i ideach, Opole Wyd. UO 2025, 386 s.
- Handke Kwiryna, Stefan Żeromski jaki był, Warszawa Stowarzyszenie im. Stefana Żeromskiego 2025, 462 s.
- Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz jasnoromantyczny. Światotwórcze koncepcje poety, Warszawa Wyd. UW 2025, 348 s.
- Jakubowska-Ożóg Alicja, Portrety i autoportrety. Szkice o poezji kobiet, Rzeszów Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego 2025, 252 s.
- Jaremków Monika, Historia obecności. Przekłady literatury żydowskiej w polskim repertuarze wydawniczym w XX wieku, Wrocław Wyd. UWr 2025, 424 s. + 4 s. nlb., seria „Bibliotheca Judaica”, t. 13.
- Jarowiecki Jerzy, Eugeniusz Kolanko „Bard”. Poeta i konspirator, Warszawa Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 2025, 256 s.
- Kamińska Lidia, Twórczość poetycka Kazimierza Przerwy-Tetmajera. Próba monografii w ujęciu afektywnym, Kraków Wyd. UJ 2025, 316 s., seria „Młodopolskie Światy / Światy Modernizmu”.
- Kielak Dorota, Figura tułacza w literaturze polskiej lat I wojny światowej, Warszawa Wyd. UKSW 2025, 352 s., seria „Modernistyczne Przełomy”, t. 3.
- Konstanty Ildefons Gałczyński. Biografia i wyobrażenia. Studia, wstęp i układ tomu J. Ławski, W. Kass, oprac. J. Ławski, D. Kukielko, Białystok Wyd. „Prymat” 2025, 346 s., il., seria „Przełomy/Pogranicza. Studia Literackie”, t. 57.
- Kornaś Tadeusz, Sam teatr nie wystarcza. Reduta, Białoszewski, Nowosielski, Kąjar, Jarnuszkiewicz, Kraków Wyd. UJ cop. 2025, 334 s. + 2 s. nlb.
- Kossak Zofia, Korespondencja rodzinna. 1939–1947. T. 1, wstęp D. Pachocki, oprac. M. Nowak, D. Pachocki, A. Truszkowski, przypisy M. Nowak, A. Truszkowski, współpr. J. Goniewicz-Potocka, Warszawa IBL PAN 2025, 528 s., il., seria „Literacka i Rodzinna Korespondencja Zofii Kossak”, t. 1.
- Koszyka-Rak Eliza, W kręgu języka artystycznego Adolfa Dygasińskiego. Świat zwierząt w nowelach i opowiadaniach, Kraków Wyd. „Libron” 2025, 172 s.
- Kozłowska Anna, W pracowni literackiej Karola Wojtyły. Cz. 1: Przemiany stylu wczesnych poematów, Warszawa Wyd. UKSW 2025, 312 s.
- Krakowiak Małgorzata, Literatura ze stanowiska potrzeb życia. O świadomości krytycznoliterackiej Kazimierza Wyki i jego kręgu, Łomianki Wyd. LTW 2025, 232 s.
- Kramkowska-Dąbrowska Agnieszka, Między mediami. Przestrzenie istnienia dramatu, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 336 s.

- Krawczyk Anna, *Myślę o Twoim portrecie. Listy Antoniego Michalaka i Jarosława Iwaszkiewicza, Świadectwa i portrety*, Warszawa Wydawnictwo Akademickie „Sedno” 2025, 192 s.
- Krawczyk-Bocian Amelia, *Biograficzne istnienie w opowieści*, Bydgoszcz Wyd. UKW 2025, 122 s.
- Kubica Grażyna, „Pisane inną ręką”. Literackie pisarstwo etnograficzne i jego polska specyfika, Kraków Wyd. UJ 2025, 430 s., seria „Anthropos”.
- Kulesza Dariusz, *Laterna magica. Literacki Białystok na przełomie XX i XXI wieku*, Białystok „Schola Humana” 2025, 430 s., il.
- Kunz Tomasz, *Świetlicki. Osobność*, Łódź Wyd. UŁ 2025, 280 s., seria „Projekt: Egzystencja i Literatura”.
- Kurpias Agnieszka, *Krytyka literacka w mediach społecznościowych*, Gdańsk Wyd. UG 2025, 156 s.
- Kwiatkowska Aneta, *Ulotne Wolne Miasto Gdańsk. Leksykon*, Gdańsk Wyd. „słowo/obraz terytoria” 2025, 320 s., il.
- Literatura i prawo – charakterystyka zagadnienia, red. B. Wałęciuk-Dejneka, Siedlce Wyd. Uniwersytetu w Siedlcach 2025, 360 s.
- Malińska Anna, *Pasyjne zbiory w polskich edycjach z XVII i XVIII wieku. Snopki mirry – różańce – koronki*, Warszawa Wyd. „DiG” 2025, 294 s.
- Matras-Mastalerz Wanda, *Kultura literacka i artystyczna na łamach „Przekroju” Mariana Eilego. T. 2: Analiza zawartości magazynu z lat 1949–1969*, Kraków Wydawnictwo Naukowe UKEN 2025, 558 s.
- Meller Oskar, *Język poetycki Tomasza Pułki. Tradycje, echa, przechwycenia*, Kraków „Universitas” 2025, 468 s., seria „Modernizm w Polsce”, t. 71.
- Michałowski Piotr, *Dramaty podmiotów lirycznych. Interpretacje polskiej poezji współczesnej*, Kraków „Universitas” 2025, 466 s., seria „Krytyka XX i XXI Wieku”.
- Mikołajczyk Małgorzata, *Tropy topografii. W kręgu literatury osadniczej i postosadniczej*, Kraków „Universitas” 2025, 326 s., seria „Regionalizm w Badaniach Literackich”, t. 14.
- Modlibowski Kasper, *Zuzanny ufającej w Bogu niewinność*, oprac. R. Krzywy, Warszawa Wyd. „Sub Lupa” 2025, 242 s., seria „Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej”, t. 45.
- Nadgrodkiewicz Grzegorz, *Film pasyjny. Geneza, kanon i peryferie subgatunku*, Warszawa Instytut Sztuki 2025, 446 s.
- Napierski Stefan, *Nieszczęście niewinności. Listy Stefana Napierskiego do Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów, wstęp i przypisy R. Papieski*, Warszawa Wydawnictwo Akademickie „Sedno” 2025, 140 s.

- Naróg Aleksandra, Ciało, afekt, Argentyna. Wokół *Pamiętnika z okresu dojrzewania* Witolda Gombrowicza, Kraków „Universitas” 2025, 324 s. + 8 s. il., seria „Modernizm w Polsce”, t. 72.
- Niesporek-Klanowska Katarzyna, Odcienie bólu. Trzy szkice o poezji Józefa Wittlina, Katowice Wyd. „Śląsk” 2025, 92 s.
- Norwid Cyprian, Aktor. Komedio-drama, wstęp, dramaturgiczne opracowanie tekstu K. Braun, Zagnańsk–Dębinki „Pewne” Wydawnictwo / Muzeum Cypriana Norwida 2025, 192 s., seria „Pewne Norwidiana”, t. 7.
- Olszański Grzegorz, Pisane ciałem. Szkice o przygodach literatury i fotografii, Katowice Wyd. UŚ 2025, 154 s.
- Opowieści chasydzkie. Antologia, wstęp i oprac. W. Tworek, M. Wodziński, Wrocław Ossolineum 2025, CCXII + 998 s., seria „Biblioteka Narodowa” I 347.
- Orzeszkowa Eliza, Cnotliwi, oprac., wstęp, nota edytorska i komentarze D. M. Osiński, red. nauk. tomu A. P. Lesiakowski, Warszawa Wyd. IBL PAN 2024, 520 s., seria „Powieści”, t. 5.
- Osiński Jakub, Miasta, ludzie, książki. Szkice o życiu i twórczości Kazimierza Wierzyńskiego, Bydgoszcz Wyd. UKW 2025, 256 s.
- Oświecenie nieoświecone. T. 3: Poza normą i modą, pod red. A. Ročko, D. Kowalewskiej, przy współud. F. Wolańskiego, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 374 s.
Z tomu: M. Bajer, Porażki Osińskiego. Wokół norm „społecznego ja” pisarza późnego oświecenia: propozycje interpretacji; M. Ślusarska, Praktyki pobożnościowe w świetle książeczek jubileuszowych (i innych druków) dla diecezji krakowskiej; F. Wolański, Świt oświecenia czy zmierzch baroku – jezuickie kaznodziejstwo Kacpra Balsama; M. K. Górka, Niekanoniczne fascynacje Egiptem polskich oświeconych; A. Kucharski, Prasa drugiego obiegu – informacje z pierwszej ręki. Gazety pisane polskiego oświecenia; Z. Rejman, M. Nesteruk, Wolter Mickiewiczem pisany; P. Pluta, Czy Józef Maksymilian Ossoliński był botanikiem?; D. Kowalewska, „Hałas folwarczny był dla mnie miłym...” O damie niemodnej w oświeceniu; A. Ročko, Literackie obrazy oświeceniowej galantomanii; M. Suska, Tonacja rokokowa a paleta barw w polskiej poezji czasów oświecenia; M. Janoszka, Od egzotyczności Europy Wschodniej do niezwykłych schorzeń, czyli oblicza inności w „Pamiętnikach” doktora Józefa Franka.
- Paczoska Ewa, Piosenki i rytmy czasu. Studia przypadków, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 252 s.
- Pawelec Andrzej, Sitarz Magdalena, Icchok Kacnelson. Bard w szeolu, Kraków Wyd. UJ 2025, 220 s., facs., fot.
- Pettegree Andrew, Książka na wojnie. Czytanie w ogniu walki, przeł. A. Nowak-Młynikowska, Sopot „Smak Słowa” 2025, 560 s.
- Pietrasiewicz Tomasz, Turystyka metafizyczna Władysława Panasa, Lublin Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” 2025, 344 s. + 4 s. nlb., fot., il.

- Piotrowiak Jan, Piotrowiak Miłosz, „Osiem nokturnów”. Interpretacje, wstęp A. Nawarecki, Katowice Wyd. UŚ 2025, 196 s.
- Piotrowski Igor, O mapach widywanych gdzie indziej. Miron Białoszewski i przygody kartograficzne Polaków, Gdańsk Wyd. „słowo/obraz terytoria” 2025, 272 s., seria „MiroFor”.
- Potocki Tomasz L., Ścibor. Baśń dramatyczna z drugiej połowy XVI wieku, wstęp, oprac., komentarz edytorski T. Budrewicz, Białystok Wyd. „Prymat” 2025, 282 s., fot., seria „Czarny Romantyzm”, t. 67.
- Protagonista. Księga ofiarowana Profesorowi Jackowi Popielowi, pod red. T. Kornasia, O. Śmiechowicz, Kraków Wyd. UJ 2025, 680 s.
Z tomu: M. Prussak, *Performans Gustawa*; W. Szturc, *Epistemologiczne podstawy pojmowania tragizmu w „Ślodyczy” Norwida*; J. Walaszek, *„Romeo i Julia” według Norwida*; D. Kosiński, *Odzyskana awangarda – próba przewrotu domowego*; W. Kaczmarek, *Od rapsodyzmu do personalizmu. Karola Wojtyły myślenie o teatrze*; K. Pleśniarowicz, *Spór o komedie sowizdrzalskie na scenie rybałtowskiej. Rekonesans*; D. Ratajczakowa, *Farsa. Gatunek pogardzany*; A. Marszałek, *O (nie) trwałości gatunków w teatrze dramatycznym*; A. Kuligowska-Korzeniewska, *Młodopolskie dramaty o powstaniu styczniowym*; A. R. Burzyńska, *Na co się przyda nauka*; M. Sugiera, *Ćwiczenia z imaginarium antropocenu z „Lalką” w tle*.
- Przybyszewski Stanisław, Mocny człowiek. Trylogia, oprac. tomu G. Matuszek-Stec, wstęp L. Kamińska, red. G. Matuszek-Stec, Kraków Wyd. UJ 2025, 824 s., seria „Dzieła Literackie. Edycja Krytyczna”, t. 5.
- Puchalska-Dąbrowska Bernadetta M., W kręgu polskiego piśmiennictwa religijnego epok dawnych. Studia i szkice, Białystok Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku 2025, 204 s.
- Pudłowski Melchior, Fraszek księga pierwsza, oprac. R. Grześkowiak, Warszawa Wyd. „Sub Lupa” 2025, 284 s., seria „Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej”, t. 46.
- Puławski Krzysztof, Stworzone w przekładzie. Opowieść o tłumaczeniu poezji, Białystok Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku 2025, 510 s.
- Ratajczakowa Dobrochna, Śmiech farsy i płacz melodramatu. Szkice o „złych gatunkach” jarmarcznej proveniencji, Poznań Wyd. Poznańskie Studia Polonistyczne 2025, 312 s.
- Rawski Jakub, Egzystencja w cieniu historii. Proza Zbigniewa Kruszyńskiego, Wrocław „Atut” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe 2025, 172 s.
- Rembowska-Pluciennik Magdalena, Opowiem ci o tobie. Narracja drugoosobowa w literaturze współczesnej, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 476 s.
- Reymont. Perspektywy, pod red. D. Samborskiej-Kukuć i B. Utkowskiej, Warszawa Narodowe Centrum Kultury 2025, 328 s.
Z tomu: D. Samborska-Kukuć, *„Nicejska” autobiografia Reymonta*; P. Rodak, *Notatniki Władysława Stanisława Reymonta: między rękopisem a drukiem*;

D. M. Osipiński, „Ja” pisarza, czyli Reymonta epistolograficzny portret wielokrotny. Scalenie i rozproszenie; B. Utkowska, Ostatni reportaż Reymonta; H. Ratuszna, Imaginacyjne podróże Władysława Stanisława Reymonta na Wschód – rozpoznanie w świetle modernistycznego splotu kultur; D. Piechota, Epidemia samotności w „Ziemi obiecanej” Władysława Stanisława Reymonta; A. Mazurkiewicz, Widma rzeczy „dawno pomartych a błądzących po świecie”. Echa wierzeń przedchrześcijańskich w „Chłopach” Władysława Stanisława Reymonta; M. Pąckiński, Poszerzanie realizmu czy realizm mediumiczny? „Wampir” Reymonta na tle modernistycznych prób reformy wzorca poznania; M. J. Olszewska, Opowieść o narodzinach nowoczesnego narodu polskiego. „Rok 1794” Władysława Stanisława Reymonta; A. Kuniczuk, Futurystyczne wizje (filmowe) Władysława Stanisława Reymonta – niedokończony projekt; Grzegorz P. Bąbiak, Okoliczności śmierci i pogrzeb narodu Władysława Stanisława Reymonta.

Rękopisy, księgozbiory i archiwalia w Europie Środkowej na przestrzeni dziejów. Straty. Migracje, badania, pod red. M. Matli, L. Vitovej Nemeth, R. Tomczaka, Poznań Wyd. UAM 2025, 206 s.

Romantyzm polski: dorobek, przebieg, oddziaływanie, red. B. Dopart, J. Ławski, A. Zioliwicz, Białystok Wyd. „Prymat” 2025, 564 s.
Z tomu: M. Laurent, Koncepcja wolności u romantyków francuskich i polskich; Y. Nakhlik, Słowiańscy poeci romantyczni wobec mitogemu losu; P. Bunjak, Mickiewiczowska „Oda do młodości” w przekładach serbskich; J. Ławski, Twórczość księcia Edwarda Lubomirskiego a początki polskiego romantyzmu. Rewizja; E. Hoffmann-Piotrowska, Mickiewicz i św. Paweł – próba rozpoznania zapoznanego tropu; J. Gruchała, Romantyk filologiem klasycznym; P. Biłos, Relacja jako fundament. Opozycja wizji człowieka u Mickiewicza i Kochanowskiego: „Ballady i romanse” oraz „Pieśni”; Z. Kaźmierczyk, Dawność ludowości romantyków polskich; B. Dopart, Początki światowej recepcji „Pana Tadeusza”; M. Piotrowska, Jak społeczeństwa pamiętają? O recepcji Mickiewicza na przełomie XIX/XX wieku w kontekście studiów nad pamięcią; Z. Zarebianka, „Ballady i romanse” i ich dalsze ciągi. Kontynuacje, transformacje, reinterpretacje.

Rubik Tadeusz, Biblia Wujka, Rabba i Grodzickiego. Historia powstania jezuickiego przekładu (ok. 1579–1599) w kontekście kulturowo-konfesyjnym epoki, Warszawa Wyd. „Sub Lupa” 2024, 764 s., seria „Reformacja w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej”, t. 8.

Rudaś-Grodzka Monika, Za Żelazną Bramą. Archiwum kobiet. Portrety kobiet piszących, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 222 s., seria „Lupa Obscura”.

Sawczuk Michał, Męskie, żeńskie w średniowiecznej poezji kobiet w języku oksytańskim, Kraków Wyd. UJ 2025, 632 s.

Schlichting Albert, Sprawa wielkiego kniazia moskiewskiego, oprac. G. Franczak, przy udz. M. Janickiego, Warszawa Wyd. „Sub Lupa” 2025, 226 s., seria „Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej”, t. 47.

Shusterman Richard, Poetyka i hermeneutyka. Eseje z filozofii literatury, wstęp i komentarze krytyczne I. Górskiej, wybór W. Małecki, wprowadzenie i red. J. Woźniak, przeł. K. Lisowska, U. Lisowska, J. Woźniak, Poznań Wyd. UAM 2025, 230 s. + 2 s. nłb., seria „Biblioteka Przestrzeni Teorii”.

- Siwek Karolina, Przekład literacki na ziemiach polskich w latach 1797–1939. Społeczno-kulturowe uwarunkowania pracy tłumacza (*Hamleta* i *Fausta*), Częstochowa Wyd. UJD 2025, 274 s.
- Siwiec Magdalena, Strategie romantyczne. Projekty, legendy, komentarze, Kraków Wyd. UJ 2025, 318 s., seria „Studia Komparatystyczne”.
- Sobolewska Justyna, Książka o (nie)czytaniu, Warszawa „Iskry” 2025, 304 s.
- Sobolewska Katarzyna, Kondycja. Stefan Żeromski na Podlasiu, Warszawa Wyd. „Elipsa” 2025, 158 s.
- Sokalska Małgorzata, „Aria: awaria”. Studia o arii operowej, Kraków Wyd. UJ 2025, 268 s., seria „Studia Komparatystyczne”.
- Sokolski Jacek, „Gdy słońce Raka zagrzewa...” Wokół *Sobótki* Jana Kochanowskiego. T. 1–2, Wrocław „Atut” 2024, 1202 s.
- Solo i w kwartecie. Marceli Ranicki *vel* Marcel Reich-Ranicki o literaturze polskiej i niemieckiej, red. E. Białek, M. Zybura, Wrocław „Quaestio” 2025, 224 s.
- Stapkiewicz Agnieszka, Świrszczyńska. Genialna i nieznana, Warszawa „Mando” 2025, 336 s.
- Stuchlik-Surowiak, Szkice o zbrodni w kulturze staropolskiej (XV–XVII w.). Pomiedzy faktem, historią a literaturą, Katowice Wyd. UŚ 2025, 260 s. + 4 s. nlb.
- Sucharski Tadeusz, Co warte jest nazywania dziedzictwem? Wizje i rewizje historyczno-polityczne pisarzy emigracyjnych, Kraków „Instytut Książki” 2025, 386 s. + 6 s. nlb.
- Sygnaliści (w) codzienności. Literatura (i nie tylko literatura) o napięciach społecznych w polskiej rzeczywistości XXI wieku, red. H. Gosk, Warszawa Wyd. „Elipsa” 2025, 228 s.
Z tomu: M. Czardybron, Wokół literackiej sygnalistyki polskiej XXI wieku (z nieustającym niemal odniesieniem do Diogenesa); P. Czapliński, Dwa sygnalizmy, dwa patriotyzmy. O Kościele, prawie i kłopotach z krytyką; M. Zielniewicz, Diagnozowanie współczesności. Wizje polskości w narracjach (post)apokaliptycznych; Ż. Nalewajk-Turecka, Odzyskiwanie głosu (?). O konstrukcji postaci kobiecych w najnowszej prozie polskiej o tematyce wiejskiej i postwiejskiej; B. Karwowska, Wizja Polski z Chyłką w roli głównej; I. Poręba, Nowoczesny spektakl przemocy w dramacie poetyckim „Małe powinności” Joanny Oparek.
- Szczukowski Ireneusz, Codzienność i eschatologia. Studia i szkice o fraszkach Wacława Potockiego, Bydgoszcz Wyd. UKW 2025, 150 s.
- Szkoła interpretacji liryki. T. 2, pod red. P. Krupińskiego, P. Michałowskiego, A. Zawiszewskiej-Semeniuk, Szczecin Wyd. Uniwersytetu Szczecińskiego 2025, 320 s.
- Szubert Mateusz, Choroba, ciało, grzech. Kulturowe studia maladyczne, Opole Wyd. UO 2025, 400 s.

- Szymańska Adriana, Głód życia, głód wieczności. Szkice o poezji, Warszawa PIW 2025, 210 s. + 8 s. nlb.
- Święte arcydzieło. Zwój *Tory* jako przedmiot i symbol, red. M. Krasicki, Warszawa Wyd. Żydowskiego Instytutu Historycznego 2025, 320 s.
- Tomasik Wojciech, Spór o Wenecję i inne materiały do atlasu Sienkiewicza, Bydgoszcz Wyd. UKW 2025, 226 s.
- Tosiek Antonina, „Przepraszam za brzydkie pismo”. Pamiętniki wiejskich kobiet, Warszawa Wyd. „Czarne” 2025, 352 s.
- Ukrainets Magdalena, Leśmian (nie)przekładalny. Wybrane problemy tłumaczenia poezji Bolesława Leśmiana na języki czeski, ukraiński, słowacki i rosyjski, Warszawa Wyd. UW 2025, 334 s., seria „Poza Granicami. Porównanie – Kontekst – Metoda”.
- Urbanowski Maciej, Poezja pokolenia wojennego. Esej monograficzny, [red. nauk. K. Dybciak, J. Gruchała], Warszawa Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji / Wyd. IPN 2025, 608 s., seria „Literatura i Pamięć”.
- Walas Teresa, Herbarium krytyczne. Recenzje i szkice o literaturze i kulturze, Kraków „Universitas” 2025, 408 s. + 8 s. nlb., seria „Krytyka XX i XXI Wieku”.
- Wielopolski Paweł, Rejestr grozy. Przewodnik po technikach narracyjnych, Warszawa PWN 2025, 420 s., seria „Powołanie Pisarza”.
- Wiśniewski Jacek, John Clare. Nieznany poeta romantyczny, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 364 s.
- Wróbel Szymon, Rozstrojeni. Theodor W. Adorno o muzyce w zarządzanym świecie, Warszawa Wyd. IBL PAN 2025, 208 s., seria „Nowa Humanistyka”, t. 81.
- Żuławska-Umeda Agnieszka, Niedokończony rysunek tuszem w poezji polskiej, Kraków–Budapeszt–Syrakuzy „Austeria” 2025, 40 s.